

אלול (6)

לבריה חדשה וממילא התבטלו המעשים הרעים. עוד יש לומר: אמרו חז"ל (יומא פו): שהעושה תשובה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב פרים, שנאמר: **"ונשלמה פרים שפתינו"**, ואם כן הרי יש כאן מעשה של הקרבת פרים, ומעשה זה מבטל את מעשה העבירה.

ספר "כמוצא שלל רב ימים נוראים" בשם החיד"א ורב יונגרייז

מערכת הימים הנוראים מובילה להכרה שאין עוד מלבדו בדברי הנביא (מ"ב. ז, יט) ישנו ביטוי: **"לא זה הדרך ולא זה העיר"**, ניתן ללמוד מדברי הנביא הללו, שכדי להשיג מטרה כלשהי בחיים, יש לקבוע מראש הן את המטרה והן את האמצעים הנכונים המובילים אליה. האמצעים להגיע למטרה הם "הדרך", והמטרה עצמה היא "העיר". ראש חודש אלול הוא תחילתו של "דרך". אולם הדרך הוא ארוכה, באיכות ובכמות. בדרך ישנם הרבה תחנות ותמרורים, שהם עצם ימי חודש אלול, תקיעת שופר, אמירת "לדודי ה' אורי", ולאחר מכן אמירת סליחות, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום כיפורים, סוכות, הושענא רבה ושמחה תורה. כולנו מכירים את תמרורי הדרך ואת הדרך, ויודעים שצריך ללמוד תורה יותר בהתמדה, יודעים שצריך למעט בדברים בטלים, יודעים שראש השנה הוא יום נורא ואיום, כיפור הוא היום הקדוש. כולנו יודעים את "הדרך", מכירים את האמצעים המובילים אל המטרה. אבל מהי "העיר", מהי המטרה אליה אנו שואפים להגיע בימים נפלאים אלו? והרי מוכרים אנו לקבוע לעצמנו מהי מטרתנו, לאיזו 'עיר' שואפים להגיע, שאם לא כן לעולם לא נגיע לשם. הן כך אנו מתפללים: אבינו מלכנו נא אל תשיבנו ריקם מלפניך, בלי יעד ברור אנו עלולים ח"ו לצאת ריקים מהימים הנוראים!

והנה בסוף הדרך, אחרי חודש אלול ראש השנה, יום כיפור וסוכות מגיע שמחת תורה. את ההקפות בשמחת תורה נהוג לפתוח בפסוק **"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו"**, ואמר פעם אחד מגדולי ישראל, שתכלית כל המערכת שתחילתה בחודש אלול וממשיכה בכל הימים הנוראים היא, להגיע לשמחת תורה תוך כדי הכרת והבעת האמיתות של **"אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו"**. נמצא אם כן, שבאופן כללי המטרה שאליה אנו שואפים, היא ההכרה שאין עוד מלבדו, זוהי "העיר", ושאר כל הדברים הם "הדרך" אלא שבאופן פרטי עדיין צריכים אנו לקבוע לעצמנו מטרה מעשית ומוגדרת יותר.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"

כדלים וכרשים דפקנו דלתין

מקור קדושתו של חודש אלול

החיי אדם מביא מדרש מבהיל (פרקי דרבי אליעזר), המסופר, כי כאשר עלה משה רבינו לקבל את הלוחות השניים, פחדו ישראל שמא שוב יכשילם היצר. צריך להבין שהנסיון חטא העגל היה נסיון עצום, ליצר הרע ניתן אז כח נורא! הוא הראה להם אמ מטתו של משה באויר ואת דמותו של משה שוכב בה כמת, אמרו ישראל: אם משה לומד את התורה מהקב"ה, מדוע הוא שוכב על מטתו? על זה אמר הכתוב: **"כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו"** (שמות לב. ב). בדרך אגב נזכיר: מהי כוונת המילים **"לא ידענו"**? וכי אינכם רואים שהוא מת? לא! לא היתה ודאות לכאן אן לכאן. באמת לא יודעים, יש כאן משהו לא ברור, זה כוחו של היצר הרע, לטשטש, לעמעם ולהטיל ספק. ובכן ישראל חששו ששוב יבוא היצר. מי יודע מה יראה להם כעת ובאלו דרכים ינקוט כדי להכשילם. מה עשו? אומר המדרש שהיו מתענים בכל יום ויום, תוקעים בשופר ומכריזים: משה עלה למרום לקבל לוחות והוא עתיד לשוב, ומתחזקים כנגד עצת היצר להכשילם.

אומרים חז"ל, כי על השופר הזה ועל התקיעות שתקעו כדי להתחזק ולעמוד בנסיון, עליהם נאמר: **"עלה אלוקים בתרועה ה' בקול שופר"** (תהלים מז. ז), כביכול התעלה הקב"ה מן השופר הזה, מההתעוררות הזו.

ארבעים יום מראש חודש אלול ועד יום הכיפורים פעלו ישראל כדי להתחזק ולהשמר שלא יכשלו שוב, חלילה. אמר הקב"ה: בזכות ההשתדלות והמאמצים שעשיתם להפוך את הימים האלו לימי התעלות והתרוממות, ושלא יגרם בהם חלילה חטא ומכשול, תשאר בהם סגולה זו של תשובה וקרבה לדורי דורות. זהו מקור קדושתו של חודש אלול. בזכות החיזוק שהיה לכלל ישראל לפני אלפי שנים במדבר, אנו מקבלים בכל שנה מחדש את המתנה של ימי הרחמים והסליחות, של **"אני לדודי ודודי לי"**.

ספר "יחי ראובן ימים נוראים סוכות"

איך מחשבה (תשובה) יכולה לבטל מעשה (העבירה)

השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם

חקרו המפרשים: איך יועילו החרטה והיודוי לבעל תשובה, והלא קיימא לן: לא אתי דיבור ומבטל מעשה, והחוטא יעשה מעשים רעים, ואיך היודוי שהוא דיבור מועיל לבטלם. ותירצו, על פי מה שאמרו חז"ל שהקב"ה עושה את השב כבריה חדשה, ונמצא אם כן שדיבורו בויודוי גרם למעשה גדול, עצום ורב, הפיכתו

לב לנצל הרגעים אלו, ועל כגון זה בכה רבי ואמר: יש קונה עולמו בשעה אחת, חבל על איבוד רגעים נעלים שכאלו.

ספר "אוצרות התורה ימים נוראים"

הלכה: זמן אמירת הסליחות.

כתב **השו"ע** (סי' תקפא ס"א): נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים וכו'. **ובפסקי תשובות** (אות ב) כתב: והיינו בשלוש שעות האחרונות של הלילה שהקב"ה שט בעולם הזה, ועכשיו מתאחרים על הרוב עד התחלת עמוד השחר, ומ"מ אף אם נתאחר עד אחר שהאיר היום לא יבטל את אמירת הסליחות לפי שהימים האלו הם ימי רצון ואף לאחר שהאיר היום הוא עת רצון, ולכן למי שקשה לקום באשמורת הבוקר יכול לומר סליחות במשך כל היום וגם לפני תפילת המנחה.

ספר "פסקי תשובות"

פתגם: אחרי כל קטטה חרטה

ספר "שמחלה"

חקירה: גרופה וקטומה, בשבת

הפחתת חום האש, או היכר במקום החיתוי. (קונטרסי שיעורים ב"מ יב-יא)

סיפור: פסוק מפורש

עם הארץ שהתפאר תמיד בבקיאותו ובידענותו הרבה בתורה, נשאל פעם לפשר המנהג המקובל, להביא מת לקבורה ביום פטירתו. עיין אותו למדן בסידור תפילה, יגע ומצא: הרי פסוק מפורש הוא בתפילת שחרית: תצא רוחו ישוב לאדמתו ביום ההוא.

ספר "חזר וחלק" חלק ב' (דף סז)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, פייגא אולגה בת ברנה, רינה בת פיבי. לידה קלה לרינה בת זהרה אנריאת. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים . לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה

מזל טוב ליום הולדת של בתי אביגיל בן מלכה

מובא בספר "חידושי אגדות, טל השמים": פלא עצום הוא, כיצד יתכן שעם ישראל שהיו במדרגה נחותה ושפלה כל כך והגיעו עד מ"ט שערי טומאה, יתעלו ויתרוממו למדרגה נשגבה ועליונה עד שזכו לגלוי שכינה ולקבלת התורה הקדושה בהר סיני? כאשר האדם איננו מודע למצבו השפל וחי בעולם של דמיון, וסבור כאילו מצבו איתן, הרי לעולם לא יצליח להחליף ממצבו. הדבר הראשון הנדרש מן האדם הוא, לבחון את עצמו במבט נכון ולהיות מודע למצבו האמיתי. וכפי שמובא בשם החוזה מלובלין שאמר, כי רשע שיודע שהוא רשע, נחשב יותר צדיק מצדיק שיודע שהוא צדיק. ולפי זה יש לומר, שעל ידי שעם ישראל ידעו והכירו את מיעוט ערכם ופחיתותם, זה גופא סייע להם להחליף מטיט היון שבו היו שקועים ולהתרומם למדרגות גבוהות. זהו שאומר הנביא (יחזקאל טז. ז): "ותבאו בעדי עדיים... ואת ערום ועריה", "ותבאו בעדי עדיים", רומז להר סיני, כמו שנאמר (שמות לג. ו) "ויתנצלו בני ישראל עדים מהר חורב". ובזכות מה זכו לבוא להר סיני? כי ידעו והכירו בעצמם ש"את ערום ועריה"

וכך גם בימי הרחמים והסליחות, כאשר אנו באים אל ה' ומתחננים לפניו שישלח לנו על חטאותינו, אנו אומרים: לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך, כדלים וכרשים דפקנו דלתיך. ולכאורה, אם חסד ומעשים אין בנו ואנו כדלים וכרשים, על מה אנו נסמכים כבואנו לפני ה' לבקש סליחה על חטאותינו? התשובה לכך: עצם ההכרזה כי דלים וכרשים דפקנו דלתיך, דהיינו עצם הדבר שאנו מודעים לאפסיותנו ודלות ערכנו, יש בה כדי לחליף אותנו ממצבנו השפל ולרומם אותנו למדרגות גבוהות.

ספר "ומתוק האור ומים נוראים"

התביעה בימים אלו

אמרו חז"ל (מנחות מג.): גדול עונשו של לבן יותר בעונשו של תכלת, כלומר אדם שלא שם בציצית חוטי תכלת לא יענש כמו מי שלא שם חוטי לבן, כי חוט הלבן קל להשיגו ואין צריך להתאמץ והתביעה על זה גדולה יותר. הרי לנו ככל שהקיום המצוה קל יותר כך התביעה יותר חמורה. כמו כן הימים אלו אשר הקב"ה מרעיף רוח התעוררות ממרום, ומל הוא את ערלת לבבנו, ממילא הבחירה הינה קלה יותר. ולכן, אדם שלא מנצל זאת לבחור הטוב, אזי יתבע על כך, הרבה יותר מאשר על שאר המעשים שנעשו במשך השנה. וזה הטעם שאמרו חז"ל (ע"ז י): כאשר שמע רבינו הקדוש, בת קול שאמרה: קיטעא בר שלום מזומן לחיי עולם הבא וכו', בכה ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת. מדוע בכה? אלא כשראה רבי את מעשיו, הבין כי לכל אדם ואדם באשר הוא, ישנם זמנים המיוחדים לו להתעוררות, שכביכול בת קול משמים מעוררת אותו מתרדמת הרגלנו, ישנם הזוכים ומנצלים אותה למנצלים אותה התעוררות וקונים עולמם בשעה אחת. אך ישנם שאינם שמים על

